

Ogólny schemat procedury kontroli wynikający z przepisów ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o towarach paczkowanych

Zgodnie z ustawą z dnia 7 maja 2009 r. o towarach paczkowanych, zwaną dalej „ustawą o towarach paczkowanych”, nadzór nad paczkowaniem produktów i produkcją butelek miarowych sprawują organy administracji miar, w trybie i na warunkach określonych w ustawie z dnia 11 maja 2001 r. – Prawo o miarach, zwanej dalej „ustawą Prawo o miarach”.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy o towarach paczkowanych, nadzorowi organów administracji miar podlega **paczkowanie produktów**, a w szczególności stosowany przez paczkującego system kontroli wewnętrznej ilości towaru paczkowanego.

Powyższe czynności mogą być dokonywane poprzez kontrole:

1. **doraźne** - zgodnie z art. 14 ustawy o towarach paczkowanych - właściwe terytorialnie organy administracji miar przeprowadzają kontrole doraźne w pomieszczeniach paczkującego, zlecającego paczkowanie, paczkującego na zlecenie, importera i sprowadzającego, mogą je wykonywać w każdym czasie i z dowolną częstotliwością (mając na uwadze przepisy ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców, zwanej dalej „ustawą upp”).
2. **planowe** - zgodnie z art. 20 ustawy o towarach paczkowanych - dyrektor właściwego terytorialnie okręgowego urzędu miar, nie częściej niż raz w roku, przeprowadza w pomieszczeniach paczkującego, zlecającego paczkowanie, paczkującego na zlecenie i importera, kontrole planowe w celu stwierdzenia poprawności stosowanego przez paczkującego systemu kontroli wewnętrznej ilości towaru paczkowanego.

Rozpoczęcie czynności kontrolnych poprzedza okazanie upoważnień do kontroli, których wzór określa rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 2 listopada 2009 r. w sprawie wzorów upoważnień do kontroli, legitymacji oraz protokołów stosowanych przez pracowników administracji miar.

Zgodnie z treścią art. 48 ust. 1 i 3 ustawy upp, organy administracji miar zawiadamiają przedsiębiorcę o zamiarze przeprowadzenia kontroli.

W zawiadomieniu, oprócz wskazania zakresu przedmiotowego kontroli, zamieszcza się wstępną listę dokumentów i informacji związanych z zakresem przedmiotowym kontroli, których udostępnienia oczekuje organ kontroli w trakcie kontroli – aktualnie dotyczą one przeprowadzanych kontroli wewnętrznych ilości towarów paczkowanych, stosowanego systemu kontroli wewnętrznej ilości towarów paczkowanych, przyrządów pomiarowych stosowanych w procesie kontroli wewnętrznej ilości towarów paczkowanych.

Kontrolę wszczyna się nie wcześniej niż po upływie 7 dni i nie później niż przed upływem 30 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli. Jeżeli kontrola nie zostanie wszczęta w terminie 30 dni od dnia doręczenia zawiadomienia, wszczęcie kontroli

wymaga ponownego zawiadomienia. Dodatkowo, na wniosek przedsiębiorcy, kontrola może być wszczęta przed upływem 7 dni od dnia doręczenia zawiadomienia. Natomiast zgodnie z art. 48 ust. 5 ustawy upp, czynności kontrolne związane z pobieraniem próbek i dokonywaniem oględzin, w tym pojazdów, lub dokonywaniem pomiarów, mogą być przeprowadzane przed upływem terminu 7 dni.

W przypadku wszczęcia kontroli, przedsiębiorca jest obowiązany niezwłocznie okazać kontrolującemu książkę kontroli - art. 57 ust. 6 ustawy upp.

Czynności kontrolne obejmują:

1) weryfikację istniejącego stanu z procedurami kontroli wewnętrznej ilości towaru paczkowanego, które to procedury powinny być wdrożone i stosowane u paczkującego. W ramach oceny systemu kontroli wewnętrznej ilości rzeczywistej towaru paczkowanego stosowanego przez paczkującego organy kontrolne oceniają:

- dobór charakterystyki metrologicznej przyrządów pomiarowych do prowadzonych czynności – § 1 ust. 7 załącznika nr 2 do ustawy o towarach paczkowanych,
- czy dokumentacja z przeprowadzanych kontroli wewnętrznych jest kompletna i właściwie prowadzona,
- czy opis stosowanej przez paczkującego metody kontroli wewnętrznej ilości towaru paczkowanego odpowiada stanowi faktycznemu (dotyczy tylko podmiotów paczkujących oznaczających znakiem „e” – art. 17 ust. 2 ustawy o towarach paczkowanych),
- partie towarów paczkowanych (w tym także właściwe przygotowanie kontrolnych przyrządów pomiarowych do badań),
- poprawność systemu (systemów) kontroli wewnętrznej zgodnie z metodą referencyjną, określoną w załączniku nr 2 do ustawy o towarach paczkowanych.

Ponadto podczas oceny systemu kontroli wewnętrznej, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy o towarach paczkowanych, inspektorzy administracji miar korzystając z uprawnień wynikających z ustawy Prawo o miarach, sprawdzają czy przyrządy pomiarowe mają ważne dowody kontroli metrologicznej i są okresowo sprawdzane, (fakt ten jest dokumentowany w formie odpowiednich zapisów), a także czy przyrządy pomiarowe są właściwie stosowane.

- 2) ocenę poprawności stosowania oznaczeń na opakowaniach towarów paczkowanych na zgodność z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 5 czerwca 2020 r w sprawie legalnych jednostek miar oraz rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 20 lipca 2009 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących oznakowań towarów paczkowanych;
- 3) pomiar gęstości wraz z wynikami, jeżeli dotyczy stosowanej przez kontrolowanego metody kontroli ilości rzeczywistej;

- 4) udokumentowanie informacji o tym jakie partie towarów badano wraz z informacją o liczności próbki, oraz czy były to partie uznane wcześniej przez kontrolowanego za spełniające wymagania ustawy o towarach paczkowanych.

Po zakończeniu czynności kontrolnych sporządza się protokół kontroli, którego wzór określa rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 2 listopada 2009 r. w sprawie wzorów upoważnień do kontroli, legitymacji oraz protokołów kontroli stosowanych przez pracowników urzędów miar. Protokół kontroli sporządza się w dwóch egzemplarzach, z których jeden otrzymuje kontrolowany.

Zgodnie z art. 22l ust. 1 ustawy Prawo o miarach, organ administracji miar zarządzający kontrolę, w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, których nie usunięto w trakcie kontroli, sporządza zalecenia pokontrolne, które przekazuje się kontrolowanemu.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o towarach paczkowanych, nadzorowi organów administracji miar podlega **produkcja butelek miarowych**, a w szczególności stosowany przez producenta butelek miarowych system kontroli wewnętrznej tych butelek. W tym przypadku wykonywane są tylko kontrole planowe.

Poza, wskazanymi w przypadku towarów paczkowanych, wymaganiami ogólnymi czynności kontrolne w zakresie butelek miarowych obejmują:

- 1) ocenę systemu kontroli wewnętrznej butelek miarowych;
- 2) udokumentowanie oceny oznaczeń na butelkach miarowych na zgodność z wymaganiami określonymi w art. 22 i art. 23 ustawy o towarach paczkowanych,
- 3) weryfikację znaku identyfikacyjnego producenta butelek miarowych na zgodność ze znakiem zarejestrowanym przez Prezesa Głównego Urzędu Miar,
- 4) dokonanie oceny prawidłowości stosowania legalnych jednostek miar w oznakowaniu butelek miarowych,
- 5) dokonanie oceny butelek miarowych na zgodność z wymaganiami metrologicznymi zawartymi w załączniku nr 4 ustawy o towarach paczkowanych.

Uwaga: zgodnie z art. 51 ust. 3a upp za zgodą przedsiębiorcy kontrola lub poszczególne czynności kontrolne mogą być przeprowadzone w sposób zdalny za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną, jeżeli może to usprawnić prowadzenie kontroli lub przemawia za tym charakter prowadzonej przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej.